

offentlig Licitation staar Adgangen til at gøre Tilbud aaben for alle. Det blev oplyst for os i Fjor i Anledning af en Skrivelse, som blev sendt fra Finansudvalget til den daværende Indenrigsminister, at der anvendtes for Øjeblikket ved mindre Bygningsarbejder ingen Licitation, og ved større Bygningsarbejder anvendtes der i Reglen, for saa vidt det maatte anses egnet dertil, bunden Licitation og ved ny Bygninger blev der anvendt enten bunden eller offentlig Licitation. Det vil sige, at i de allerfleste Tilfælde er der højst kun Tale om bunden Licitation, og den foregaar saa paa den Maade, at vedkommende Bygningsinspektør udarbejder Tegninger og Overslag, hvorpaa han henvender sig til en eller to Mestres, og disse give Tilbud, og med dem bliver han enig om den Pris, de skulle have for at udføre Arbejdet. Jeg sagde, at dette System kan give Anledning til de største Svindlerier, og jeg tror, at dette System har givet Anledning til, at vi bygge enestaaende dyrt. Hvis der i større Udstrækning blev anvendt offentlig Licitation, saaledes at flere Mestres fik Lov til at gøre Tilbud, tror jeg ikke, Bygningsvæsenet vilde blive dyrere for Staten, end det er for private.

Saa siger den højtærede Minister, at vi Socialdemokrater have været saa stærkt imod Licitationen. Ja, det vil jeg indrømme, at principielt set ere vi imod Licitationer. Jeg saa helst, at vi ved Stats- og kommunale Arbejder kunde komme bort deraf, saaledes at Stat og Kommune selv lode deres Arbejder udføre og lede af deres egne Folk. Men naar vi ikke kunne opnaa det, har jeg ikke noget imod at gaa til Licitation, fordi der dog dergennem opnaas betydelig større Tryghed for, at vi ikke blive trukne op, saaledes som Tilfældet er nu. Og naar Forholdet nu er saaledes, at ingen Entreprenør kan ned sætte Arbejdslønnen, fordi han i alle Tilfælde eller vistnok i omtrent alle Tilfælde maa betale efter de bestaaende Priskuranter; naar der endvidere træffes Garanti for, at Entreprenøren ikke kan snyde sine Arbejdere ved at erklære, at han ingen Penge har til at udbetale deres Løn, har jeg ikke noget imod at anvende Licitation; Jeg tror, man derved naar til mere betryggende og langt billigere Forhold for Staten. Men der har indsneget sig noget i den senere Tid med Hensyn til Licitation. Det er kommen frem i Provinserne, for nylig ovre i Odense, hvor det viste sig, at Byens Tømmermestres, da de skulde gøre Tilbud paa et Arbejde, bleve enige om alle

sammen at forhøje deres Tilbud med 1000 Kr., og den af dem, som saa fik Arbejdet, havde at uddele disse 1000 Kr. til sine Kolleger, som ikke fik Arbejdet. Naar man kommer ind paa den Slags Forhold, er Licitation selvfølgelig farlig, men jeg tror, at det er der ogsaa Midler til at forebygge. Jeg skal som sagt tillade mig at henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa denne Sag. Jeg tror, der tiltrænges en Reform, og jeg tror ogsaa, at det vil være muligt under de nuværende Forhold, blot ved at følge den Instruks, Ministeriet har givet sine Bygningsinspektører, at kunne naa til mere betryggende Forhold, end vi nu have.

Jeg skal derefter gøre nogle Bemærkninger til de ærede Medlemmer for Tisted (N. Andersen) og Fredensborg (J. Hage). Disse to ærede Medlemmer have jo begge haft det ikke misundelsesværdige Arbejde at føre et Forsvar for Lockouten. De have begge to benyttet Lejligheden til at angribe mig, og det, de særlig have angrebet mig for, var, at jeg havde brugt for stærke Ord. Ja, det ærede Medlem for Tisted gik endog saa vidt, at han sagde, det kostede ham Overvindelse at svare mig, og at han maaske i Fremtiden ikke vilde svare mig. Det vil altsaa sige, det er en Slags Lockout, det ærede Medlem erklærer over for mig. Det synes altsaa, at Lockoutlysterne sidde ham i Sindet endnu. Dog, hvis han vil lockoute mig paa denne Maade, skal jeg tage det med stor Sindsro.

Jeg indrømmer, at jeg i denne Diskussion, der har været ført om Lockouten, har brugt stærke Ord. Jeg har sagt, at denne Strid fra Arbejdsgivernes Side var ført med uhørt Raahed og Brutalitet. Jeg vilde ikke have fordristet mig til at bruge saa stærke Ord, hvis jeg ikke havde været i Stand til at kunne godtgøre deres Berettigelse, hvis jeg ikke havde været i Stand til at fremdrage en Række Kendsgerninger, der kunde tjene til Støtte for den Paastand, jeg har fremsat. Ja, jeg fjøede til senere i mit Foredrag, at man kunde sige om denne Lockout fra Arbejdsgivernes Side, at man næsten særlig havde lagt an paa at ramme Kvinderne, Børnene og de gamle ved Sult og Nød.

Denne Lockout var stort anlagt lige fra Begyndelsen af. Et af Arbejdsgivernes Organer, nemlig Bladet „Nordjylland“, kunde allerede den 24de Maj erklære, at Lockouten skulde omfatte 50—60,000 Mand. Den Gang vi læste det, troede vi, det var i bøj Grad overdrevent, at det